

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав,
д.и.б. профессор Давлатзода С.Х.
аз 12.01.2022

Протоколи № 6

чаласаи кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии
Бохтар ба номи Носири Хусрав

аз 12.01.2022

ш.Бохтар

Иштирок карданд: Наимов Б.Қ. – номзади илмҳои иқтисодӣ (раиси чаласа);, Мирзозода М.Ш. – номзади илмҳои иқтисодӣ (котиби чаласа), Баротзода Ш.М. – номзади илмҳои иқтисодӣ, Гулов Қ.М. – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, Холназаров М.Ҳ. – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, Раҳимов П.С. – номзади илмҳои иқтисодӣ, Нориён Ф.И – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент, Шарипов И.О. – номзади илмҳои иқтисодӣ, Шодиев Б.С. – номзади илмҳои иқтисодӣ, Бақоев Ш.С. – номзади илмҳои иқтисодӣ, Нурализода Н.С. – номзади илмҳои иқтисодӣ, муаллимони калон: Тошпулотов Ш.З., Барфаков Р., ассистентон: Сафаров Ф., Сафаров С.

Рӯзномаи чаласа:

1. Муҳокимаи пешакии кори диссертатсионии Шамсов Чумъахон Исоевич дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ)

Роҳбари илмӣ:

Назирӣ Гулбаҳор Назир – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон

Раиси чаласа:

Ҳозирини мухтарам, имрӯз дар чаласаи кафедраи назарияи иқтисодӣ диссертатсияи доктори фалсафа (PhD)-и кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Шамсов Чумъахон Исоевич дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) мавриди муҳокима қарор дода мешавад.

Диссертатсия дар кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав зери роҳбарии Назирӣ Гулбаҳор Назир – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таҳия карда шудааст.

Барои шинос намудан ба мундариҷаи асосии диссертатсия сухан ба доктори фалсафа (PhD) Шамсов Ҷумъахон Исоевич дода мешавад.

Шамсов Ҷумъахон Исоевич

Мухтасар оид ба самт ва натиҷаҳои таҳқиқоти илмии худ маъруза кард (маъруза пешниҳод мегардад).

Раиси ҷаласа:

Маъруза ба охир расид. Ба муҳокимаи рисолаи номзатии Шамсов Ҷумъахон Исоевич мегузарем. Марҳамат саволҳо ҳаст? Саволҳо бояд аз рӯи масъалаи муҳокимашаванда ба унвонҷӯ дода шаванд. Кӣ хоҳиши савол доданро дорад? Марҳамат.

Раиси ҷаласа:

Сухан барои савол додан ба н.и.и., дотсент Гулов Қ.М. дода мешавад.

Гулов Қ.Н.

1. Мегуфтед, ки Шумо дар раванди таҳқиқоти илмиатон таҷрибаи кадом олимони ватаниро омӯхтаед?

Ҷавоб:

Мо дар раванди гузаронидани таҳқиқоти илмӣ аз таҷрибаи олимони ватанию хориҷӣ дар масъалаи рушди бозори шир ва маҳсулоти ширӣ инчунин рашди соҳаи чорводорӣ ба таври васеъ истифода намудаем. масалан аз таҷрибаи олимони хориҷӣ: Н.Я. Коваленко, Ю.И. Агирбов, А.И. Алтухов, А.М.Бабашкина, И.Н. Буробкин, А.М. Гатаулин, С.И. Грядов, В.Четвертаков, В.И. Фролов, В.В. Милосердов олимони ватанӣ бошад: Р.К. Раҳимов, Н.Қ. Қаюмов, А.А. Мадаминов, И.Ҳ. Самандаров, Ш.Р. Зарифов, Р.Р. Қудратов, Г. Назирӣ, И.С. Ашуров, Н.Т. Садриддинов, Ҷ.С.Пиризода, С.Ҷ. Комилов, Ҳ.У. Умаров.

2.Объекти таҳқиқоти Шумо кадом самти Шиносномаи феҳристи ихтисосҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар мегирад?

Ҷавоб:

Объекти таҳқиқоти мо бозори минтақавии шири вилояти Хатлон ва раванди ташаккулёбии он дар шароитҳои муосир ба ҳисоб меравад, ки ба бандҳои б.3.4. Муаммои ноҳиябандии иҷтимоӣ-иқтисодии мамлакат аз рӯи нишондодҳои моддӣ ва ғайримоддӣ; ноҳиябандии минтақаҳо ва таъсисёбии мунисипалӣ аз рӯи минтақаҳои хизматрасонӣ; мутобикати тақсмоти маъмурий-минтақавии мамлакат ба шароитҳои нави иқтисодӣ; б.3.5. Дигаргуниҳои қаламравӣ минтақавӣ; муаммоҳои таъсисёбии муҳити ягонаи иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон; фарқгузориҳои минтақавии иҷтимоӣ-иқтисодӣ; ҳамгироии маконӣ ва дезинтеграцияи мамлакат мувофиқат мекунад.

Раиси ҷаласа:

Сухан барои савол додан ба н.и.и., дотсент Шодиев Б.С. дода мешавад.

Шодиев Б.С.

1.Шумо барои расидан ба ҳадафҳои таҳқиқоти худ кадом усулҳоро истифода намудаед?

Ҷавоб:

Мо дар кори илмӣ худ аз усулҳои зерин ба монанди таҳлили иқтисодӣ, омӯӣ, абстрактӣ - мантиқӣ, графикӣ монография ва муқоисавӣ истифода намудаем.

2. Дар шароити имруза барои рушди бозори ширӣ як қатор вазифаҳо мавҷуданд. Оё Шумо метавонед, ки онҳоро номбар намоед?

Ҷавоб:

Ба андешаи мо вазифаҳои зерин барои рушди бозори шир вучуд доранд, ки аз инҳо иборатанд:

– барқарор намудани робита миёни фурӯшандагон ва харидорони маҳсулоти ширӣ тавассути муомилоти хариду фурӯш;

– муқаррар кардани таносуби миқдорӣ дар таркибии талабот ва пешниҳод;

– муайян кардани сатҳи тавозуни нархҳо ва таносубҳо ба нархи молҳои гуногун;

– тақсими маҳсулот дар байни гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоӣ.

Раиси ҷаласа:

Суҳан барои савол додан ба н.и.и., дотсент Бақоев Ш.С. дода мешавад.

Бақоев Ш.С.

1. Дар самти мавзӯи таҳқиқотиат чанд мақолаи илмӣ дар журналҳои тақризшаванда аз ҷоп баровардаед?

Ҷавоб:

Оид ба самти корҳои илмӣ таҳқиқотиям вобаста ба мавзӯи мазкур 12 мақола навишта дар журналҳои гуногун аз ҷумла 7-мақола дар журналҳои тақризшаванда аз ҷоп баровардаам.

2. Шумо дар кори худ бештар таҷрибаи кадом мамлакатҳои хориҷиро истифода намудаед?

Ҷавоб:

Мо дар кори илмӣ худ бештар таҷрибаи мамлакатҳои зерин ба монанди: ИМА., Руссия, Олмон., Дания., Фаронса., Шведсия., ва дигар кишварҳоро истифода намудаем.

Раис

Суҳан барои савол додан ба н.и.и., дотсент Нуралӣзода Н.С. дода мешавад.

Нуралӣзода Н.С.

1.Оё Шумо дар таҳқиқоти худ ягон корхонаи истеҳсоли шир ва маҳсулоти шириро истифода бурдаед?

Ҷавоб:

1.Бале дар рафти таҳқиқоти рисолаи диссертатсиониям мо фаъолияти ҶДММ фабрикаи «Шири Саодат»-и вилояти Хатлон ва Ҷамъияти саҳҳомии Комбинати шири шаҳри Кулобро мавриди омӯзиш қарор додаем.

2. Ба фикри Шумо истехсоли шир ва маҳсулоти ширӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрас мебошад ва инчунин мегуфтед, ки тибқи меъёр як нафар аҳоли дар як сол чанд литр шир бояд истеъмол кунад?

Ҷавоб:

Тибқи Қарори Хукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.08.2018 дар як сол ба як нафар 115,3 литр шир рост меояд, ки айнаи ҳол дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамагӣ 106,4 литрро ташкил медиҳад, ки ин 92,2 % мебошад.

Раиси ҷаласа:

Боз савол ҳаст! Нест. Ташаккур. Сухан ба роҳбари илмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Назири Г.Н. дода мешавад.

Назири Г.Н.

Дар маърузаи худ оид ба диссертатсия ва муаллифи он маълумот пешниҳод намуданд (хулосаи роҳбар дар ҳаҷми 2-саҳифа замиа мегардад).

Раиси ҷаласа:

Ба муҳокимаи масъала мегузарем. Марҳамат, кӣ баромад кардан меҳаҳад? Ҳоло сухан ба н.и.и. Гулов Қ.М. дода мешавад.

Номзади илмҳои иқтисодӣ Гулов Қ.М.

Дар даврони муосир истехсолкунандагон барои коҳиш додани ғайриқонунии миёнаравӣ дар бозори маҳсулоти ширӣ талош меварзанд, ки ин иқдоми онҳо ба коҳиш додани нархи маҳсулот равона карда шудааст. Ин амали онҳо дар фосилаи ками вақт самарабахш буда, бо гузашти вақти зиёд зиёновар мебошад. Таҷрибаи як қатор дигар кишварҳо нишон медиҳад, ки мавҷудияти миёнаравони сатҳи ибтидоии бозор ба сарфа намудани миқёси харид (барои харидорон) ва ҳаҷми интиқол (барои фурушандагон) мусоидат мекунад.

Таҷрибаи чандинсолаи рушди шаклҳои гуногуни хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) дар минтақа аз он шаҳодат медиҳад, ки хоҷагиҳои деҳқонӣ ва хоҷагиҳои ёрирасони хусусӣ ҳамеша дар якҷоягӣ бо дигар шаклҳои корхонаҳо рушд мекардаанд. Ҳамзамон, сатҳи рушди онҳо бо вазъи иқтисодии корхонаҳои коллективӣ алоқаманд аст, яъне он ҳангоми бухрон дар соҳаи мазкур меафзояд ва дар шароитҳои субот коҳиш меёбад. Дар бисёр минтақаҳои ҷумҳурии мо дар шароити ислоҳоти иқтисодӣ бидуни рушди хоҷагиҳои хусусӣ пешрафти кулӣ ғайриимкон аст, зеро онҳо дар бозори маҳаллии манбаи озуқаворӣ мебошанд.

Бинобар ин мавзӯи илмӣ Шамсов Ҷумъахон Исоевич яке аз мавзӯҳои мубрами рӯз ба шумор рафта, ба талаботи нисбат ба корҳои диссертатсионӣ пешниҳодшаванда ҷавобгӯӣ мебошад ва он дорои маълумоти хусусияти илмӣ-амалӣ мебошад. Бинобар ин пешниҳод менамоем, ки рисолаи илмӣ докторанти PhD Шамсов Ҷумъахон Исоевич дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)» бо дарназардошти ислоҳи камбудии ошкоргардида ба экспертизаи минбаъда ба Шурои диссертатсионии назди донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Раиси чаласа:

Ҳоло сухан ба н.и.и. Нурализода Н.С. дода мешавад.

Номзади илмҳои иқтисодӣ Нурализода Н.С.

Дар ҳақиқатан баромади имрӯза хеле дар мавзӯи муҳим ва мубраими рӯз буд. Чун, ки таъмини бехатарии озуқаворӣ, ба хусус соҳаи чорводорӣ дар даҳсолаҳои охир чун бахши муҳими иқтисодӣ мавриди омӯзиш ва чораҷӯиҳои зарур дар пешбурди зиндагии аҳоли қарор гирифта, он дар баробари истиклолияти энергетикӣ ва раҳои аз бунбасти коммуникатсионӣ, саноатикунони босуръати кишвар ба самтҳои асосии стратегияи давлатӣ дар ҷодаи рушди кишвар ворид карда шуд. Баромади доктори фалсафа PhD Шамсов Ҷумъахон Исоевич ва тақризҳои муқарризон мазмунӣ корро ба инобат гирифта, аз ҳозирин даъват ба амал меорам, ки Ҷ.Шамсовро ҷонибдорӣ намоянд.

Раиси чаласа:

Бо назардошти баромади доктори фалсафа PhD Шамсов Ҷумъахон Исоевич, ҳулосаи роҳбари илмӣ, баромади муқарризон ва баромадкунандагон ҳаминро гуфтаниам, ки диссертатсияи Шамсов Ҷумъахон Исоевич дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)», барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) пешниҳод гардидааст, кори ба итмомрасида мебошад ва ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Фикр мекунам, ки бо дарназардошти ислоҳи камбудии ошкоргардида ба экспертизаи навбатӣ пешниҳод карда шавад.

қарор қабул карда шуд:

1. Баромади Шамсов Ҷ.И. дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ), тақризи расмӣ, номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент Баротзода Ш. номзади илмҳои иқтисодӣ, ва ҳулосаи роҳбари илмӣ, доктори илмҳои иқтисодӣ профессор Назирӣ Г.Н. ва баромадкунандагон номзади илмҳои иқтисодӣ Холназаров М.Ҳ. ва номзади илмҳои иқтисодӣ Бақоев Ш. ба инобат гирифта шавад.

2. Диссертатсияи доктори фалсафа (PhD) Шамсов Ҷ.И. дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ) пешниҳод гардидааст, кори ба итмомрасида мебошад ва ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Шамсов Ҷ.И. дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори минтақавии шир (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050600-Иқтисодиёт (6D050606 - Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ)

бо дарназардошти ислоҳи камбудии ошкоргардида ба Шӯрои диссертатсионии ДДКОА – 014-и назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Қарор дар чаласаи кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав, суратчаласаи №5 аз 12.01.2022 қабул гардидааст. Дар чаласа иштирок доштанд: 15 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳии кушод: Тарафдор - 15 нафар, Зид - нест, Бетараф - нест.

Раис,

Номзади илмҳои иқтисодӣ

Мудири кафедраи назарияи

иқтисодии ДДБ ба номи Н.Хусрав Наимов Б.Қ.

Котиб, н.и.и.

Мирзозода М.

Имзоҳои Наимов Б.Қ.,

Мирзозода М., - ро

тасдиқ мекунам,

Сардори шӯъбаи кадрҳои

ДДБ ба номи Носири Хусрав

 Шукурзод Ч.А.